

Dezynfekcja jako jedno z kluczowych działań powstrzymujących rozprzestrzenianie się opornych szczepów bakterii.

Nadużywanie oraz niewłaściwe stosowanie antybiotyków doprowadziło do szerzenia się mechanizmów oporności drobnoustrojów, które eliminują skuteczność niemal wszystkich antybiotyków. Wiele różnych określeń definiujących wzór lekooporności bakterii jest używanych w literaturze: multidrug-resistant (MDR), extensively-drug resistant (XDR) and pandrug-resistant (PDR). Każde z tych określeń definiuje inny rodzaj wrażliwości bakterii na antybiotyki. Wszystkie te określenia możemy jednak zawrzeć w jednym sformułowaniu oznaczającym **narastającą oporność bakterii – XRB (Extensively Resistant Bacteria)**.

Narastająca oporność bakterii na antybiotyki stanowi obecnie jeden z najpoważniejszych problemów współczesnej epidemiologii. Ograniczenie powstawania, jak najszybsze wykrycie oraz powstrzymanie rozprzestrzeniania się bakterii posiadających mechanizmy oporności wymaga racjonalnego stosowania antybiotyków, wdrożenia odpowiednich procedur identyfikacji i przerwania transmisji tych drobnoustrojów oraz wzmocnienia środków kontroli zakażeń na każdym etapie hospitalizacji.

Jednym z kluczowych elementów działań powstrzymujących rozprzestrzenianie się opornych szczepów bakterii jest wdrożenie odpowiednich procedur higienicznych oraz ich przestrzeganie z chwilą identyfikacji zakażenia lub kolonizacji pacjenta:

- Pomieszczenie izolacyjne należy wyposażyć w środki ochrony indywidualnej: jednorazowe rękawiczki ochronne, jednorazowy fartuch ochronny.
- Bezwzględnie powinny być przestrzegane zasady antyseptyki rąk przy zastosowaniu środka alkoholowego o potwierdzonej skuteczności wobec szczepów wieloopornych XRB:
 - przed i po kontakcie z pacjentem
 - przed i po użyciu jednorazowych rękawiczek
 - przed opuszczeniem pokoju chorego
- W miarę możliwości należy stosować narzędzia, sprzęt i wyposażenie jednorazowe oraz wydzielić osobny sprzęt medyczny taki jak: stetoskop, termometr, ciśnieniomierz. Pozostałe sprzęty, narzędzia i wyposażenie, które będą stosowane u innych pacjentów należy niezwłocznie dekontaminować z użyciem preparatów o potwierdzonej skuteczności wobec szczepów wieloopornych XRB.
- Należy myć i dezynfekować z użyciem preparatów o potwierdzonej skuteczności wobec szczepów wieloopornych XRB:
 - powierzchnie w otoczeniu pacjenta (stolik, ramy łóżka, stojaki itp.,)
 - powierzchnie podłogowe
 - toaletę, umywalkę i baterie umywalkowe wraz z kafelkami
 - zewnętrzne i wewnętrzne elementy dozowników ściennych
- Zastosowane środki ochrony indywidualnej, sprzęt jednorazowy oraz wszystkie odpady powinny być traktowane jako odpad zakaźny – należy je segregować na sali izolacyjnej i postępować zgodnie z procedurą postępowania z odpadem zakaźnym.
- Po wypisaniu pacjenta zaleca się przeprowadzić gruntowne mycie i dezynfekcję sali oraz dezynfekcję metodą zamglawiania z użyciem środków o potwierdzonej skuteczności wobec szczepów wieloopornych XRB. Materace, poduszki, koce, kołdry powinny zostać poddane dezynfekcji termiczno-chemicznej.

W roku 2012 Ministerstwo Zdrowia wydało „Zalecenia dotyczące postępowania w przypadku zachorowań sporadycznych i ognisk epidemicznych wywołanych przez Gram ujemne pałeczki z rodziny Enterobacteriaceae”. Wytyczne Ministerstwa Zdrowia zostały uzupełnione zaleceniami opracowanymi przez Narodowy Program Ochrony Antybiotyków, Krajowy Ośrodek Referencyjny ds. Lekowrażliwości Drobnoustrojów i Państwowa Inspekcję Sanitarną. Dokumenty te oraz inne dotyczące problematyki oporności bakterii są dostępne na stronie www.antybiotyki.edu.pl oraz www.medilab.pl/publikacje,xrb Zachęcamy do zapoznania się z tymi publikacjami.